

ACORD din 3 martie 2012

Între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind regimul juridic al mormintelor de război românești situate pe teritoriul Republicii Moldova Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României denumite în continuare părți contractante, considerând că militarii români, inclusiv cei care au fost luați prizonieri, și alte persoane române care au fost ucise sau au murit, atât în timpul celor două războaie mondiale, cât și în perioada postbelică, și care au fost înhumate pe teritoriul Republicii Moldova au dreptul la locuri de odihnă veșnică demne, care, în conformitate cu Convențiile de la Geneva din 12 august 1949 cu privire la victimele de război, Protocoalele adiționale din 8 iunie 1977 și alte norme de drept internațional, trebuie înființate și întreținute în mod corespunzător, au convenit asupra următoarelor:

ART. 1 **Definiții**

În conformitate cu prezentul acord, termenii enumerați mai jos au următorul înțeles:

- a) militari români căzuți în luptă - cetățeni români care au făcut parte din Forțele Armate ale României care au fost uciși, au murit și au fost înhumați pe teritoriul Republicii Moldova în timpul acțiunilor de război, în prizonierat sau ca urmare a acestora, precum și în perioada postbelică;
- b) victime civile române ale războiului - cetățeni care sunt, conform legislației României, asimilați militarilor români, căzuți în luptă și care au fost uciși, au murit și au fost înhumați pe teritoriul Republicii Moldova ca urmare a războaielor, inclusiv deportați;
- c) morminte de război românești - locuri de înhumare a militarilor români căzuți în luptă și a victimelor civile române ale războiului, inclusiv morminte individuale și morminte comune, cimitire ori părți din cimitire, precum și monumente sau alte construcții cu caracter memorial ori comemorative, aflate pe teritoriul Republicii Moldova;
- d) amenajarea mormintelor de război - delimitarea locurilor de înhumare, inclusiv a celor dispărute și nou-descoperite, instalarea și restabilirea însemnelor comemorative, a însemnelor de căpătâi, a monumentelor sau altor construcții memoriale, precum și alte măsuri necesare;
- e) întreținerea și îngrijirea mormintelor de război - asigurarea protejării și conservării locurilor de înhumare de război, precum și efectuarea reparațiilor necesare.

ART. 2 **Domenii de colaborare**

1. Guvernul Republicii Moldova garantează protejarea mormintelor de război românești și dreptul la odihnă veșnică al militarilor români căzuți în luptă și al victimelor civile române ale războiului.
2. Guvernul României este îndreptățit să amenajeze, pe cont propriu, mormintele de război românești situate pe teritoriul Republicii Moldova.
3. Părțile contractante se vor informa reciproc cu privire la acțiunile neconforme normelor de drept față de mormintele de război și vor lua măsuri în vederea readucerii acestora într-o stare corespunzătoare și prevenirii, pe viitor, a unor astfel de acțiuni.
4. Părțile contractante vor colabora pentru descoperirea locurilor de înhumare dezafectate, precum și pentru obținerea informațiilor privind listele mormintelor de război și a datelor

de identificare a militarilor români, a victimelor civile ale războiului înhumate pe teritoriul Republicii Moldova și a militarilor și victimelor civile ale războiului originare de pe teritoriul actual al Republicii Moldova și înhumate pe teritoriul României, în vederea schimbului reciproc de informații.

ART. 3

Amplasarea mormintelor de război

1. Guvernul Republicii Moldova va pune la dispoziția Guvernului României, pentru folosința gratuită și pe o perioadă nelimitată, suprafețele de teren pe care sunt sau au fost amplasate mormintele militarilor români. Utilizarea respectivelor parcele pentru amenajarea mormintelor de război nu afectează drepturile de proprietate asupra terenurilor utilizate în acest scop.
2. În cazul în care parcela de teren - pusă la dispoziție în conformitate cu paragraful 1 al prezentului articol - va fi necesară autorităților Republicii Moldova pentru un scop de utilitate publică, Guvernul Republicii Moldova va pune la dispoziția Guvernului României o nouă parcelă de teren și își asumă cheltuielile de exhumare și reînhumare a rămășițelor pământești, inclusiv pe cele pentru mutarea monumentelor comemorative și amenajarea noului loc de înhumare.
3. Alegerea noii parcele de teren, mutarea și reînhumarea rămășițelor pământești se vor efectua cu acordul ambelor părți contractante.
4. Amenajarea noilor morminte de război românești din Republica Moldova și reconstrucția celor dezafectate se vor face pe locul în care se află rămășițele pământești sau, dacă acest lucru nu este posibil, în alte locuri demne de memoria celor dispăruți. Aceste locuri vor fi stabilite prin acordul părților contractante.
5. Dacă prin înțelegerea părților contractante terenurile pe care au fost amplasate morminte de război românești încetează a mai fi folosite potrivit scopului prevăzut, această modificare va avea pentru Guvernul României drept consecință pierderea dreptului utilizării lui.

ART. 4

Exhumarea și reînhumarea rămășițelor pământești

1. Exhumarea rămășițelor pământești în scopul reînhumării sau predării către Guvernul României se va face exclusiv la cererea acestuia, cu acordul Guvernului Republicii Moldova, solicitarea și răspunsul fiind transmise în scris.
2. În cazul existenței unei hotărâri de exhumare, reînhumare sau predare a rămășițelor pământești, în conformitate cu paragraful 1 al prezentului articol, părțile contractante vor conveni asupra procedurii referitoare la organizarea exhumării, reînhumării și predării rămășițelor pământești către partea contractantă română.
3. Pentru fostele locuri de înhumare de război românești de pe teritoriul Republicii Moldova, desființate prin modificarea în timp a infrastructurii și unde exhumarea rămășițelor pământești nu mai poate avea loc, Guvernul Republicii Moldova va permite părții române ridicarea în acel loc a unui însemn comemorativ corespunzător. În acest scop, Guvernul Republicii Moldova va pune la dispoziție terenul adecvat.

ART. 5

Asigurarea financiară și materială

1. Cheltuielile pentru amenajarea, întreținerea și îngrijirea mormintelor de război de pe teritoriul Republicii Moldova se suportă de către partea română.
2. La realizarea lucrărilor ce rezultă din aplicarea prezentului acord, Partea română apelează, în măsura posibilităților, la forța de muncă și materialele locale, în condițiile liberei concurențe.
3. Partea română poate introduce în Republica Moldova - cu dreptul de a le scoate ulterior - utilaje, mijloace de transport, materiale și accesorii necesare efectuării lucrărilor menționate în prezentul acord.
4. Pentru efectuarea procedurilor vamale, în aceste cazuri, se va proceda astfel:
 - a) utilajele și mijloacele de transport introduse temporar în Republica Moldova vor fi admise fără plata taxelor vamale, cu condiția de a fi retrase din țară după încheierea lucrărilor;
 - b) materialele și accesoriile destinate amenajării, întreținerii sau îngrijirii mormintelor de război (însemnele de căpătâi, plăcile comemorative, troițele, însemnele comemorative etc.) vor fi scutite de taxe de introducere în țară (taxe vamale, taxe pe valoarea adăugată și alte categorii de obligații către stat) dacă, în afara declarației vamale de rigoare, se vor prezenta autorităților din Republica Moldova:
 - o listă a mărfurilor introduse în țară;
 - un angajament, semnat de o persoană împuternicită în acest scop, cuprinzând asigurarea că materialele și accesoriile menționate urmează a fi utilizate exclusiv în scopurile prevăzute în prezentul acord.

ART. 6

Modalități de aplicare a acordului

1. Guvernul României însărcinează Oficiul Național pentru Cultul Eroilor, denumit în continuare Oficiul, cu efectuarea tehnică a sarcinilor ce revin părții contractante române din prezentul acord.
2. Guvernul Republicii Moldova însărcinează Ministerul Apărării cu efectuarea tehnică a sarcinilor ce revin părții contractante moldovene din prezentul acord.
3. Oficiul își asumă responsabilitatea ca, în cazul lucrărilor de construcție, să respecte toate normele sanitar-igienice, medicale, tehnice și juridice prevăzute de legislația Republicii Moldova.
4. În cursul aplicării prezentului acord, părțile contractante vor respecta legislația în vigoare a statului pe teritoriul căruia se află mormintele și vor ține cont de tradițiile religioase și de alte tradiții locale.
5. La solicitarea Guvernului Republicii Moldova, Guvernul României garantează aceleași drepturi și avantaje oferite de Guvernul Republicii Moldova Guvernului României, prevăzute de prezentul acord, cu respectarea obligațiilor asumate prin alte acorduri internaționale la care România este parte.
6. Niciuna dintre prevederile prezentului acord nu va aduce atingere drepturilor și obligațiilor părților contractante izvorâte din alte acorduri internaționale, bilaterale sau multilaterale, la care acestea sunt părți.

ART. 7
Dispoziții finale

1 Prezentul acord va intra în vigoare la data primirii ultimei notificări prin care părțile contractante își comunică reciproc îndeplinirea procedurilor legale interne necesare pentru intrarea sa în vigoare.

2 Prezentul acord poate fi amendat prin consimțământul părților contractante. Amendamentele vor intra în vigoare în conformitate cu dispozițiile paragrafului 1 al prezentului articol.

3 Prezentul acord se încheie pentru o perioadă nedeterminată. Fiecare parte contractantă poate denunța prezentul acord, printr-o notificare scrisă adresată celeilalte părți contractante pe cale diplomatică. Prezentul acord își încetează valabilitatea după o perioadă de 6 luni de la data primirii unei astfel de note.

Semnat la Iași, la 3 martie 2012, în două exemplare originale.

Pentru Guvernul Republicii Moldova,
Vitalie Marinuță

Pentru Guvernul României,
Gabriel Oprea